

Број: 03-02-1550/2024
Сарајево, 16.10.2024. године

**ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- Представнички дом -
госп. Драган Миоковић, предсједавајући
- Дом народа -
госп. Томислав Мартиновић, предсједавајући

Поштовани,

У складу са чланом IV.Б.3.7.ц) (III) Устава Федерације Босне и Херцеговине, а у вези са чл. 178. и 179. Пословника Представничког дома Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 69/07, 2/08, 26/20 и 13/24) и са чл. 171. и 172. Пословника о раду Дома народа Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 27/03, 21/09, 24/20 и 60/24), ради разматрања и усвајања, достављам Вам **ПРИЈЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ИЗВРШНОМ ПОСТУПКУ**, који је утврдила Влада Федерације Босне и Херцеговине на 42. сједници, одржаној 16.10.2024. године.

Приједлог закона се доставља на службеним језицима и писмима Федерације Босне и Херцеговине.

С поштовањем,

Прилог:

- Приједлог закона на српском језику,
- Образац број 2,
- Образац ИФП НЕ,
- Изјава о усклађености,
- Закон о извршном поступку („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 и 46/16),
- Одредбе закона које се мијењају и допуњују

Со: Федерално министарство правде
госп. Ведран Шкобић, министар

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА

ПРИЈЕДЛОГ

ЗАКОН
О
ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ИЗВРШНОМ ПОСТУПКУ

Сарајево, октобар 2024. године

ЗАКОН О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ИЗВРШНОМ ПОСТУПКУ

Члан 1.

У Закону о извршном поступку ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 и 46/16) у члану 8. став (3) мијења се и гласи:

"(3) Ако се извршно рјешење о извршењу на одређеном предмету или средству не може провести, тражилац извршења може ради намирења истог потраживања предложити ново средство или предмет извршења, у року од 15 дана од дана пријема обавијести суда да се извршење није могло провести на предложеном средству и предмету извршења, о чему ће суд одлучити рјешењем."

Члан 2.

У члану 12. иза става (4) додаје се нови став (5) који гласи:

"(5) На поступање другостепеног суда по жалби у цијелости се примјењују одредбе од чл. 203. до 232а. Закона о парничном поступку („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 53/03, 73/05, 19/06 и 98/15)."

Досадашњи ст. (5) и (6) постају ст. (6) и (7).

Члан 3.

У члану 50. иза става (5) додаје се нови став (6) који гласи:

"(6) Приједлог за наставак поступка подноси се у року од 30 дана од дана извршности одлуке парничног суда сходно одредби члана 25. ст. (1), (2), (4) и (5) овог закона. Ако тражилац извршења у овом року не стави приједлог за наставак извршења, суд ће обуставити извршни поступак."

Досадашњи ст. (6), (7), и (8) постају ст. (7), (8) и (9).

Члан 4.

У члану 60. иза става (3) додаје се нови став (4) који гласи:

"(4) Тражилац извршења може само једном предложити одлагање извршења у току поступка."

Члан 5.

Члан 61. мијења се и гласи:

„Члан 61.
(Вријеме за које се извршење одлаже)

- (1) Суд ће одложити извршење за вријеме које је тражилац извршења предложио, али не дуже од шест мјесеци.
- (2) Изузетно од става (1) овог члана, суд може на приједлог тражиоца извршења одложити извршење и на дужи временски период уколико су тражилац извршења и извршеник закључили писмени споразум о начину измирења потраживања.“

Члан 6.

У члану 63. ст. (3) и (4) мијењају се и гласе:

- „(3) Извршење ће се обуставити ако је постало немогуће. Прије доношења рјешења о обустави извршења, суд ће тражиоца извршења позвати да поднесе приједлог из члана 8. став (3) овог закона, у року од 15 дана од дана пријема позива.
- (4) Рјешење о обустави извршења из става (3) овог члана, суд ће донијети ако приједлог не буде поднесен у року или ако је приједлог неоснован.“

Члан 7.

Члан 69. мијења се и гласи:

„Члан 69.
(Непокретност као предмет извршења)

- (1) Уколико није другачије одређено, предмет извршења може бити само непокретност као цјелина одређена прописима који уређују власништво и друга стварна права.
- (2) Сувласнички дио непокретности може бити самосталан предмет извршења у погледу којег се на одговарајући начин примјењују правила овог закона о извршењу на непокретностима.
- (3) У случају поступка извршења на сувласничком дијелу, а према захтјеву тражиоца извршења, извршеника или другог сувласника, суд ће у рјешењу о извршењу одредити да се на продају понуди како цјелокупна непокретност тако и сувласнички дио који је предмет извршења само ако на то изричито пристане сувласник непокретности који није извршеник. Прије доношења рјешења о извршењу, суд мора прибавити изричит пристанак сувласника непокретности који није извршеник и у рјешењу о извршењу назначити да ће својим закључком из члана 90. став (3) овог закона одлучити да ли је предмет продаје цјелокупна непокретност или само њен сувласнички дио. У истом рјешењу суд ће одредити да се забиљежба извршења из члана 72. овог закона односи на цјелокупну непокретност. У случају да нема изричитог пристанка сувласника непокретности који није извршеник, суд ће тражиоцу извршења закључком наложити да одреди нови предмет извршења.
- (4) Сувласници који нису извршеници имају право на намирење у висини својих сувласничких дијелова из износа добијеног продајом ствари прије намирења

тражиоца извршења и других лица која се намирују у извршном поступку, а прије накнаде трошкова извршног поступка.

(5) Сувласници који нису извршеници имају право захтијевати да им се ствар која је предмет извршења уступи ако положи износ који одговара вриједности извршениковог удјела у тој ствари.

(6) Сувласника који није извршеник, а којем је оспорен удео у ствари која је предмет извршења, суд ће упутити на парницу против тражиоца извршења, а и против извршеника ако и он оспорава његово право, да докаже своје право, осим ако у извршном поступку не може доказати своје право правоснажном пресудом, јавном исправом или према закону овјереном приватном исправом. На покренути парницу као и на права сувласника да у њој траже одлагање поступка извршења сходно се примјењују одредбе овог закона којима се уређује поступање суда по приговору трећих лица.

(7) Ако сувласник из става (6) овог члана може доказати своје право правоснажном пресудом, јавном исправом или по закону овјереном приватном исправом, суд ће поступати као да њено право није оспорено.

(8) Околност да је суд у извршном поступку узео да право лица из става (6) овог члана није оспорено у смислу одредаба ст. (6) и (7) овог члана, не утиче на право тражиоца извршења или извршеника да своја права против тог лица остварују у посебној парници.

(9) У случају поступка извршења на заједничкој имовини, а према захтјеву тражиоца извршења, суд ће у рјешењу о извршењу одредити да се на продају понуди цијела непокретност у заједничком власништву, само ако на то изричито пристану сви заједничари који нису извршеници. У том случају одредбе ст. (2) до (8) овог члана на одговарајући начин се примјењују и на власнике заједничке имовине (заједничари). Ако између извршеника и осталих власника заједничке имовине не постоји сагласност о њиховим правима у заједничкој ствари, суд ће власника заједничке имовине који оспорава извршеникова права на заједничку ствар закључком упутити да своја права доказује у парници. На покренути парницу као и на права власника заједничке имовине да у њој траже одлагање поступка извршења сходно се примјењују одредбе овог закона којим се уређује поступање суда по приговору трећих лица.

(10) Ако је у вези неке непокретности или њеног идеалног дијела основано право плодуживања, оно може бити самостални предмет извршења само ако на то изричито пристане сувласник који није извршеник, с тим да извршеник може намирити своје потраживање из плодова које то право даје на основу неког правног односа (најамнина, закупнина) у погледу чега се на одговарајући начин примјењују правила овог закона о извршењу на правима.“

Члан 8.

Члан 79. мијења се и гласи:

„Члан 79.
(Изузимање од извршења)

(1) Не може бити предмет извршења пољопривредно земљиште земљорадника у површини до 5.000 м².

(2) Не може бити предметом извршења непокретност која представља једини дом извршеника.

(3) Једини дом извршеника у смислу става (2) овог члана је непокретност или други објекат који служи искључиво за становање извршеника и чланова његове уже породице у мјесту пребивалишта извршеника и чланова његове уже породице. Обим и површину непокретности која представља једини дом извршеника која се изузима од извршења утврђиват ће суд у сваком конкретном случају.

(4) Не може бити предмет извршења непокретност извршеника, уколико је укупна висина потраживања из извршне или вјеродостојне исправе мања од 1/3 тржишне вриједности непокретности.

(5) Одредба из ст. (1), (2) и (4) овог члана се неће примјењивати у поступку извршења на непокретностима уколико је извршеник пристао на извршење на тој непокретности, или уколико је на непокретности претходно вољом извршеника засновано založno право.“.

Члан 9.

Члан 87. мијења се и гласи:

„Члан 87.

(Претпоставке за одржавање рочишта)

(1) Рочиште за јавно надметање одржат ће се ако суд утврди да су испуњене законске претпоставке за његово одржавање прописане чланом 82. овог закона.

(2) Ако на прво рочиште не дође ни један понуђач, продаја ће се сматрати неуспјелом, а суд ће заказати друго рочиште у року од 30 дана.

(3) На захтјев лица које има право првенства намирења, суд ће закључком одредити да се рочиште за продају одгоди ако учествује само један понуђач. Одгода из ових разлога се може тражити само једном у току поступка.“.

Члан 10.

Члан 89. мијења се и гласи:

„Члан 89.

(Продајна цијена)

(1) Без пристанка лица која се у извршном поступку по реду првенства намирују прије тражиоца извршења, непокретност се на јавном надметању не може продати по цијени која не покрива ни дјелимично износ потраживања тражиоца извршења.

(2) На првом рочишту за јавно надметање не може се непокретност продати испод 70% утврђене вриједности. Почетне понуде за прво рочиште на износе мање од 70% утврђене вриједности неће бити разматране.

(3) Ако се непокретност не прода на првом, суд ће заказати друго рочиште у року од 30 дана. Суд ће заказати рочиште у истом року и у случају да три понуђача са највишом понудом на првом рочишту нису уплатила продајну цијену у складу са одредбама члана 92. став (3) овог закона.

(4) На другом рочишту непокретност не може бити продата за мање од половине вриједности утврђене закључком о продаји. Почетна понуда на другом рочишту не може бити мања од једне половине од утврђене вриједности.

(5) Ако непокретност не буде продана ни на другом рочишту, суд ће на приједлог тражиоца извршења донијети рјешење којим се утврђује право власништва тражиоца извршења на непокретност сразмјерно његовом потраживању у односу на утврђену вриједност непокретности.

(6) Изузетно од става (5), уколико је разлика висине потраживања и вриједности непокретности мања од 20%, суд може на приједлог тражиоца извршења или извршеника досудити да непокретност припадне тражиоцу извршења, уз обавезу тражиоца извршења да извршенику исплати разлику између висине потраживања и вриједности непокретности.

(7) Приједлог из става (5) овог члана може се поднијети у року од 15 дана од дана одржавања другог рочишта за продају о којем приједлогу је суд дужан донијети рјешење у року од 15 дана од дана подношења приједлога.

(8) Уколико нема носилаца права прече куповине из члана 83. став (1) овог закона, лице које према одредбама члана 98. овог закона има право првенственог намирења из продајне цијене стиче право прече куповине по цијени постигнутој на другом рочишту.

(9) Странке и лица која се намирују у поступку могу се споразумјети, изјавом датом на записник, да се непокретност може продати надметањем и за цијену нижу од оне из ст. (1), (2) и (4) овог члана.

(10) Ако су се странке прије покретања извршног поступка у споразуму склопљеном пред судом сагласиле да се непокретност ради наплате потраживања тражиоца извршења утврђене тим споразумом може продати и за цијену нижу од оне из ст. (1), (2) и (4) овог члана, непокретност се већ на првом рочишту за продају може продати по тој цијени ако у поступку не судјелују друга лица која се у њему намирују, а своје су право уписала у земљишну књигу прије него што је у ту књигу уписано право тражиоца извршења којим је осигурана наплата његовог потраживања. Најнижа цијена по којој се непокретност може продати у том случају не може бити испод једне трећине утврђене вриједности.

(11) Одредбе ст. (1), (2), (4), (9) и (10) овог члана на одговарајући се начин примјењују и у случају у којем се непокретност продаје непосредном погодбом."

Члан 11.

У члану 93. став (4) мијења се и гласи:

„(4) Рјешење из става (1) овог члана објављује се на огласној табли, те доставља купцу и свим лицима којима се доставља закључак о продаји, као и свим учесницима у надметању."

Члан 12.

У члану 95. став (1) мијења се и гласи:

“(1) Суд ће обуставити извршење ако се непокретност није могла продати ни на другом рочишту и ако није поднесен приједлог из члана 89. став (5) овог закона.”.

Члан 13.

Члан 125. мијења се и гласи:

„Члан 125.
(Безуспјешан покушај пљенидбе)

(1) Ако се при пљенидби не нађу покретне ствари које могу бити предмет извршења, суд ће о томе обавијестити тражиоца извршења који није био присутан пљенидби те позвати истог да у року од 30 дана достави тачну адресу гдје се налазе покретне ствари извршеника или у противном да уреди свој приједлог за извршење и предложи провођење извршења на предмету и средству подобном за извршење.

(2) Уколико тражилац извршења не поступи у року из става (1) овог члана суд ће обуставити поступак извршења.”.

Члан 14.

Члан 137а. мијења се и гласи:

„Члан 137а.
(Осигурање средстава из буџета односно финансијског плана)

Установе из члана 79а. став (2) овог закона, дужне су у својим буџетима предвидјети средства за исплату извршних судских рјешења на терет буџета у висини од најмање 0,5 % укупно планираних прихода у буџету.”.

Члан 15.

Члан 137б. мијења се и гласи:

„Члан 137б.
(Изузимање од извршења)

Не могу бити предмет извршења новчана средства установа из члана 79а. став (2) овог закона која служе за вршење дјелатности од јавног интереса и које осигуравају остваривање права из члана 79а. став (2) овог закона, осим у висини из члана 137а.

овог закона. Надлежни суд у сваком конкретном случају одлучује о испуњењу услова за изузимање од извршења.“.

Члан 16.

Члан 138. мијења се и гласи:

“Члан 138. (Ограничење извршења)

- (1) Извршење над: платом, надокнадом умјесто плате, надокнадом за скраћено радно вријеме и надокнадом због умањења плате и пензије, примањима по основу надокнаде због тјелесног оштећења према прописима о инвалидском осигурању и примањима по основу привремене незапослености и надокнадом за рад осуђеника, може се провести до износа од једне половине.
- (2) Изузетно од става (1) овог члана, извршење на минималној и загарантованој пензији може се провести до износа од једне трећине.
- (3) Код одлучивања о висини извршења из ст. (1) и (2) овог члана, суд ће узети у обзир материјално и финансијско стање извршеника.
- (4) Ограничења извршења на новчаним потраживањима извршеника из става (1) овог члана примјењују се само ако потраживања не прелазе 1.000,00 KM мјесечно. На дијелу потраживања који прелази 1.000,00 KM мјесечно извршење се може провести до износа од двије трећине потраживања.
- (5) Извршење на терет средстава буџета Федерације Босне и Херцеговине и кантона провест ће се у висини предвиђеној на одређеној позицији буџета и у складу са законом о извршавању буџета.
- (6) Извршење на терет средстава буџета града и општине провест ће се у висини предвиђеној на одређеној позицији буџета и у складу са одлуком о извршавању буџета.
- (7) Више повјерилаца који остварују своја новчана потраживања из буџета намирују се оним редом којим су стекли право да се намире из буџета, с тим да застарјевање не тече до коначног намирења потраживања из судске одлуке.
- (8) Сви нивои власти у Федерацији Босне и Херцеговине (Федерација, кантон, град и општина) који имају извршне судске пресуде дужни су у својим буџетима предвидјети средства за исплату судских извршних рјешења на терет тих буџета у износу најмање 0,5% укупно планираних прихода у буџету.

Члан 17.

Иза члана 138. додаје се нови члан 138а. који гласи:

**"Члан 138а.
(Изузимање од извршења)**

изузета су од извршења примања по основу социјалне помоћи, примања по основу додатка на дјецу и примања по основу стипендије и помоћи ученицима и студентима."

Члан 18.

У члану 166. став (2) мијења се и гласи:

„(2) Рјешењем о извршењу на новчаним средствима која се воде на трансакцијском рачуну извршеника налаже се банци да новчани износ за који је извршење одређено пренесе с трансакцијског рачуна извршеника на трансакцијски рачун тражиоца извршења или његовог пуномоћника на основу специјалне пуномоћи, а за потраживања за која није прописана наплата преко жиро-рачуна код банке да исплати тај износ у готовом новцу тражиоцу извршења или његовом пуномоћнику на основу специјалне пуномоћи.“

У ставу (3) у првој реченици, иза ријечи „тражиоцу извршења“ додају се ријечи: „или његовом пуномоћнику на основу специјалне пуномоћи“.

У ставу (4) иза ријечи: „тражиоца извршења“ додају се ријечи: „или његовог пуномоћника.“

**Члан 19.
(Примјена)**

Поступци у предметима у којима до дана ступања на снагу овог закона буде донесено рјешење о дозволи извршења, провест ће се према раније важећим одредбама овог закона.

**Члан 20.
(Ступање на снагу)**

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеним новинама Федерације БиХ.“

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

ПРИЈЕДЛОГА ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА

ЗАКОНА О ИЗВРШНОМ ПОСТУПКУ

I – УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана IV. Ц. 3. Устава Федерације Босне и Херцеговине, којом је предвиђено да се правила поступка пред судовима уређују федералним законом, како би се осигурала једнакост у поступању и основни принципи правичности. Узимајући у обзир да се овим законом уређују правила извршног поступка у поступцима пред судовима у Федерацији Босне и Херцеговине, наведена уставна одредба представља уставни основ за његово доношење, а што је у складу са одредбама члана IV. А. 20. (1) д) Устава Федерације Босне и Херцеговине, којим је прописано да је Парламент Федерације Босне и Херцеговине надлежан за доношење закона о вршењу функције федералне власти.

Уставноправни основ за доношење овог закона је утврђен приликом његовог првог усвајања и овај закон је до сада више пута мијењан.

II – РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Разлози за доношење Закона о измјенама и допунама Закона о извршном поступку леже у обавези имплементације одлука Уставног суда Босне и Херцеговине којима је оцијењено да поједине одредбе важећег Закона о извршном поступку („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 и 46/16) нису компатибилне са Уставом Босне и Херцеговине: одлука број: У-5/10 од 26.11.2010. године, одлука број: У-20/16 од 30.03.2017. године и одлука број: У-10/19 од 06.02.2020. године. Поред наведеног, одредбама садржаним у овом приједлогу усклађује се Закон о извршном поступку са ставовима Уставног суда Босне и Херцеговине исказаним у одлукама број: АП-15/14 од 20.04.2016. године и број: АП-1955/19 од 25.06.2019. године, као и препорукама Институције омбудсмана за људска права Босне и Херцеговине.

Одлуком број: У-5/10 од 26.11.2010. године, утврђено је да члан 3. Закона о допунама Закона о извршном поступку („Службене новине Федерације БиХ“, број 39/09) није у складу са чланом II/3.е) и II/3.к) Устава Босне и Херцеговине, чланом 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, као и чланом 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, а којим је Закон о извршном поступку допуњен члановима 137а, и 137б, којима је прописано да су од извршења изузета новчана средства установа које се дјелимично или у цјелости финансирају из буџета, а за које надлежни суд у сваком конкретном случају одлучује о испуњењу услова за изузимање од извршења. На овај начин је установама остављена могућност да немогућност извршења аргуменују на начин да су им сва новчана средства са којима располажу неопходна за обављање дјелатности у јавном интересу, што драстично умањује

могућност тражиоца извршења да намирење свог потраживања оствари у извршном поступку. Уставни суд Босне и Херцеговине закључује да спорне законске одредбе представљају мијешање у право повјериоца на мирно уживање имовине, будући да му је прописаним ограничењима онемогућено право да у извршном поступку реализује потраживања утврђена правоснажном судском пресудом.

Одлуком број: У-20/16 од 03.03.2017. године, утврђено је да одредбе члана 1. Закона о измјенама и допунама Закона о извршном поступку („Службене новине Федерације БиХ“, број 46/16) нису у складу са чланом II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Предметном одредбом извршена је измјена члана 89. став (2) Закона о извршном поступку у вези са правилима о продаји непокретности након што су два рочишта за продају непокретности остала неуспјешна. На трећем рочишту за продају, на којем непокретност може бити продана без ограничења најниже цијене у односу на утврђену вриједност, суд мора прибавити претходну сагласност Порезне управе Федерације Босне и Херцеговине за предложену цијену нижу у односу на утврђену вриједност. Ако Порезна управа Федерације Босне и Херцеговине ускрати сагласност за предложену цијену нижу у односу на утврђену вриједност, дужна је суду предложити реалну вриједност за коју непокретност може бити продата на овом рочишту у року 15 дана од дана пријема захтјева за давање сагласности на продајну цијену. Уставни суд Босне и Херцеговине је правног схватања да обавеза прибављања претходне сагласности од Порезне управе Федерације Босне и Херцеговине није компатибилна са елементарним начелом судске независности, која подразумијева „слободу индивидуалног судије од неумјесног утјецаја како актера ван правосудног система, тако и оних у њему“. Увјетовање суда са претходним прибављањем сагласности Порезне управе Федерације Босне и Херцеговине представља непримјерено уплитање органа извршне власти у рад суда.

Одлуком број: У-10/19 од 07.02.2019. утврђено је да члан 3. Закона о допунама Закона о извршном поступку („Службене новине Федерације БиХ“, број 39/09) није у складу са чланом II/3.е) и II/3.к) Устава Босне и Херцеговине, чланом 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, као и чланом 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, конкретно неуставним су проглашене одредбе ставова (3) и (4) члана 69. Закона о извршном поступку којима је одређено да предмет извршења може бити цјелокупна непокретност у којој сувласничке (идеалне) дијелове имају остали сувласници (који нису извршеници), а да при томе не постоји услов да остали сувласници претходно дају сагласност на продају цијеле непокретности са циљем намирења дуга који није њихов. Уставни суд Босне и Херцеговине је мишљења да продаја дијелова осталих сувласника који нису уједно и извршеници, без њихове сагласности, не испуњава стандард пропорционалности, јер ставља претјеран терет на сувласнике који нису у било каквом дужничком односу са тражиоцем извршења.

Када је у питању правни положај извршеника у погледу права на дом, Уставни суд Босне и Херцеговине својом одлуком број: АП-15/14 од 20.04.2016. године утврдио је повреду права на дом апеланткиње из члана 2. став 3. тачка ф. Устава Босне и Херцеговине те члана 8. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. До повреде права апеланткиње је дошло тако што је редовни суд у поступку извршења занемарио право апеланткиње на дио имовине која представља њен једини дом, те исту продао у поступку извршења, а све ради намирења тражиоца извршења.

Заштита права на имовину и правни положај извршеника код извршења на непокретностима када постоји очито несразмјер у вриједности непокретности и висине потраживања из извршне или вјеродостојне исправе или очито несразмјер између тржишне вриједности непокретности и цијене постигнуте приликом продаје у поступку извршења били су предметом одлучивања Уставног суда Босне и Херцеговине у одлуци број: АП-1955/19 од 25.06.2019. године којом је усвојена апелација те утврђена повреда права на имовину из члана II/3/к Устава Босне и Херцеговине, као и повреда члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода. Констатовано је да су судови у редовном поступку извршења повриједили апелантово право на имовину иако је поступак био законит и у служби легитимног циља. У конкретном случају постојао је претјеран терет који се не може оправдати легитимним циљем, с обзиром да је ради наплате апелантовог дуга у висини од 64,90 КМ одређена продаја непокретности апеланта процијењене вриједности од 44.249,50 КМ, чиме је нарушен правичан баланс између јавног интереса и апелантовог интереса.

Поред имплементације одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, у овај приједлог закона о измјенама и допунама Закона о извршном поступку уграђене су сугестије садржане у иницијативама за измјену члана 138. став (1) које је Федералном министарству правде упутила Институција омбудсмана за људска права Босне и Херцеговине у току 2022. и 2023. године:

- Иницијативом број: 23/22 од 18.01.2022. године предложена је измјена одредби члана 138. став (1) Закона о извршном поступку у смислу да накнаде које извршеник остварује темељем додатка на дјецу и примања по основу стипендије и помоћи ученицима и студентима буду изузета од извршења. У контексту Иницијативе, а анализујући релевантне међународне правне стандарде дефинисане, између осталих и Конвенцијом о правима дјетета, као и домицилне прописе о основама социјалне заштите, заштите цивилних жртава рата и заштите породице са дјецом, омбудсмани Босне и Херцеговине закључују да су измјене Закона о извршном поступку неопходне како би се осигурало поштивање међународног стандарда о најбољем интересу дјетета. Најбољи интерес дјетета није заштићен уколико предметом извршења могу бити примања по основу додатка на дјецу, као и примања по основу помоћи и стипендије ученицима и студентима, имајући у виду да право на ове врсте новчаних накнада остварују породице које су због свог материјалног статуса рањиве, односно породице чији укупни мјесечни приход остварен по свим основама, изузев примања остварених из социјалне заштите и заштите

породице са дјецом, по члану домаћинства, не прелазе износ који је утврђен прописом кантона као најнижи износ прихода довољних за издржавање.

- Иницијативом број: Ж-БЛ-05-020/23 од дана 10.03.2023. године предложена је додатна измјена одредби члана 138. став (1) Закона о извршном поступку на начин да се примања извршеника која се односе на социјалну помоћ изузму од извршења. Иницијатива је образложена међународним правним стандардима, као и упоредно-правним рјешењима према којима су примања по основу социјалне помоћи у нпр. Републици Србији, Републици Хрватској и Републици Црној Гори изузета од извршења. Омбудсмани Босне и Херцеговине сматрају да постојеће законско рјешење које омогућује извршење на новчаном примању оствареном у виду социјалне помоћи доводи до егзистенцијалне угрожености корисника социјалне помоћи. Социјална помоћ је у функцији осигурања минималне социјалне сигурности лицима која немају друге изворе прихода, нити имају друга лица која су их по закону дужна издржавати, те се важећим законским рјешењем корисници социјалне помоћи доводе у ситуацију да путем провођења извршења остају и без тих минималних новчаних средстава.

Слиједом аргументације изнесене током јавне расправе, а нарочито уважавајући чињеницу да је Босна и Херцеговина крајем 2022. године стекла статус земље кандидаткиње за пуноправно чланство у Европској унији, Федерално министарство правде определијелило се да у друго читање упути редуковани текст Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о извршном поступку у чијем фокусу је стриктно имплементација одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, те иницијативе Институције омбудсмана за људска права у Босни и Херцеговини које су усмјерене на заштиту најрањивијих категорија становништа у Федерацији Босне и Херцеговине. У том смислу, одредбе које су биле садржане у Преднацрту закона о измјенама и допунама Закона о извршном поступку редуковане су обзиром на ставове Федералног министарства финансија који су у потпуности уважени. Модалитети размјене података са Порезном управом садржани у Преднацрту закона и друге интервенције, бит ће предметом свеобухватне реформе Закона о извршном поступку обзиром да је за потпуну размјену информација с јавним регистрима, у складу са ставом и Високог судског и тужилачког вијећа Босне и Херцеговине, потребно изградити одговарајуће софтверско рјешење што је процес који захтијева издвајање значајних људских и материјалних ресурса.

III – ЈАВНА РАСПРАВА

На 269. сједници одржаној дана 10.06.2021. године, Влада Федерације Босне и Херцеговине утврдила је Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о извршном поступку и упутила исти Парламенту Федерације Босне и Херцеговине на усвајање.

Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине на 24. редовној сједници одржаној дана 27.07.2021. године разматрао је Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о извршном поступку, те усвојио закључак број: 01-

02-1334/21 од 30.07.2021. године којим прихваћа Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о извршном поступку, те сматра да може послужити као основ за израду Приједлога закона.

Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине на наставку 13. сједнице одржане дана 14.10.2021. године разматрао је Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о извршном поступку и усвојио закључак број: 02-02-1334/21 од 14.10.2021. године којим прихваћа Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о извршном поступку, те сматра да може послужити као основ за израду Приједлога закона.

У складу са предметним закључцима, Федерално министарство правде задужено је да организује и проведе јавну расправу. Јавна расправа у трајању од 60 дана проведена је у периоду од 28.03.2022. до 28.05.2022. године, а заинтересована лица позвана су да дају свој допринос стварању што квалитетнијег законског рјешења.

Током јавне расправе Федерално министарство правде запримило је писмене коментаре на Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о извршном поступку од субјеката како слиједи:

1. Проф. др. Мелиха Повлакић, заједно са сарадницима са Правног факултета Универзитета у Сарајеву, коментаре на Нацрт закона упутила је Федералном министарству правде дана 27.05.2022. године. Коментари садрже опћените напомене о одређеним мањкавостима извршног поступка у фази јавног надметања и недостацима у одредбама важећег Закона о извршном поступку којима је регулисан институт јемства. Имајући у виду, а што и сами аутори истичу, да се коментари не односе на предложени Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о извршном поступку, Федерално министарство правде исте овом приликом није узело у разматрање.

2. Удружење банака Босне и Херцеговине дана 27.05.2022. године доставило је коментаре који се односе на Нацртом предложене измјене и допуне члана 15. Закона о извршном поступку (Рокови за поступање), члана 16. став (2) (Трошкови поступка), члана 29. (Вјеродостојна исправа), члана 37. (Провјера имовине извршеника), члана 39. (Рјешење о извршењу), члана 50. (Поступак поводом приговора против рјешења о извршењу на основу вјеродостојне исправе), члана 60. (Одлагање извршења на приједлог тражиоца извршења), члана 61. (Вријеме на које се извршење одлаже), члана 69. (Непокретност као предмет извршења), члана 79. (Изузимање од извршења) и члана 87. (Претпоставка за одржавање рочишта). Федерално министарство правде у овом тренутку није уважило коментаре Удружења банака Босне и Херцеговине, обзиром да ће исти бити детаљно разматрани у процесу свеобухватне реформе извршног поступка која предстоји.

3. За вријеме трајања јавне расправе Федерално министарство правде упутило је, у складу са чланом 17. Закона о Виском судском и тужилачком вијећу Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 25/04, 93/05, 15/08 и 48/07) Високом

судском и тужилачком вијећу Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТВ) Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о извршном поступку на мишљење.

Прије достављања Мишљења о Нацрту закона о измјенама и допунама Закона о извршном поступку, ВСТВ је Федералном министарству правде, Министарству правде Републике Српске, као и Правосудној комисији Брчко дистрикта Босне и Херцеговине упутило дана 24.06.2022. године акт број: 12-08-5-562-5/2022: „Реформа извршног поступка“, у којем се истиче нужност унапрјеђења извршног поступка у Босни и Херцеговини. ВСТВ нужност реформе извршног поступка образлаже тиме да велики број нарочито тзв. комуналних предмета оптерећује судове што непосредно угрожава право странака на правично суђење, те доводи до одређене правне несигурности која негативно утиче на пословно окружење. ВСТВ даље наводи да су проблеми који прате систем извршног поступка препознати и у стратешким документима о стабилизацији и придруживању Босне и Херцеговине у пуноправно чланство Европској унији. Наиме, закључци с одржаних Пододбора за правду, слободу и сигурност, годишњи извјештаји о напретку БиХ, као и Извјештај стручњака о питањима владавине права (тзв. Прибеов извјештај из 2019. године) у фокусу имају препоруке које се односе на унапрјеђење извршног поступка, те је у њима јасно идентификована неопходност ослобађања судова од терета неспорних потраживања, односно увођења модела извршног поступка у којем ће фазу извршења у извршним предметима проводити професионални извршиоци.

ВСТВ је потом Федералном министарству правде дана 15.07.2022. године упутило Мишљење број: 08-02-1-1203-5/2022 о Нацрту закона о измјенама и допунама Закона о у којем напомиње да су поједина рјешења која су у предвиђена Нацртом закона о измјенама и допунама Закона о извршном поступку, који је у првом читању усвојен у оба дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине, супротна стратешким документима Европске уније којима су Босни и Херцеговини дате препоруке о унапрјеђењу извршног поступка, као и са препорукама из извјештаја Peer Review о извршном поступку. Мишљење садржи и подробен осврт на предложену измјену члана 37. Закона о извршном поступку којим се уређује провјера имовине извршеника. ВСТВ цијени да предложено рјешење не би довело до унапрјеђења извршног поступка, због чега сугерише да би могуће рјешење представљала посредна размјена података између суда и контролора података о извршенику и његовој имовини. Размјена података вршила би се на начин да поступајући судија или други овлаштени запосленик суда електронским путем врши провјеру потребних података, а сама провјера података подразумијева приступ регистрима контролора података путем јединственог система који омогућава прикупљање информација електронским путем. Прикупљање и обраду податка судови би вршили уз поштовање прописа о заштити личних података, а забрањено би било трајно чување и накнадна обрада истих. ВСТВ додатно истиче да је такав начин провјере података о извршенику и његовој имовини у складу са препорукама Европске уније, као и да су с тим у вези већ подузете значајне активности на увезивању судова са јавним регистрима.

Након подробне анализе коментара пристиглих у току јавне расправе, а нарочито иницијативе ВСТВ – а за провођење реформе извршног поступка, те његова Мишљења о Нацрту закона, Федерално министарство правде констатовало

је да реформа извршног поступка заснована на постулатима који произлазе из стратешких докумената, односно приједлога ВСТВ – а подразумијева свеобухватне измјене и допуне Закона о извршном поступку, јер отвара питање израде јединственог електронског система за размјену података, али намеће и потребу преиспитивања улоге и статуса судских извршиоца у извршном поступку. Предложена реформа чини извјесним и нормативно – правне интервенције у важећи Закон о судовима Федерације Босне и Херцеговине, будући да задире у питање надлежности редовних судова за поступање у извршним поступцима.

IV - УСКЛАЂЕНОСТ ПРОПИСА С ЕВРОПСКОМ ПРАВНОМ СТЕЧЕВИНОМ

Приликом израде овог приједлога, Федерално министарство правде је имало у виду Уредбу о Уреду Владе Федерације БиХ за законодавство и усклађеност с прописима Европске уније („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 26/20 и 76/20) и Уредбу о поступку усклађивања законодавства Федерације БиХ са правном стечевином Европске уније („Службене новине Федерације БиХ“, број 98/16) и у том смислу је извршило анализу европске правне стечевине. Након детаљне и свеобухватне анализе, закључено је да не постоје примарни нити секундарни извори европског права који регулишу предметну материју, те обрађивач прописа није у могућности доставити таблицу усклађености за овај пропис.

V – ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОЈЕДИНИХ ЗАКОНСКИХ РЈЕШЕЊА

Чланом 1. Закона врши се интервенција на члану 8. Закона о извршном поступку на начин да се мијења одредба става (3) на начин да се прописује да тражилац извршења, у случају када се извршно рјешење о извршењу не може провести на одређеном предмету или средству извршења, у року од 15 дана од дана пријема такве обавијести суда, може тражити да се извршење проведе на другом предмету и средству извршења, не чекајући суд да га позове да уреди приједлог за извршење, чиме се значајно убрзава извршни поступак.

Чланом 2. Закона врши се допуна члана 12. Закона новим ставом (5) којим је децидно прописано да је другостепени суд у поступку по жалби дужан у цијелости примјењивати одредбе чланова 203. до 232а. Закона о парничном поступку. Предложеном допуном отклања се досадашња правна празнина у погледу прописа које је другостепени суд дужан примијенити у поступку по жалби, а која правна празнина се у пракси неповољно одражавала на ток и, прије свега, дужину трајања извршног поступка. Другостепени судови би, наиме, када жалбу утврде основаном, укидали рјешење првостепеног суда и враћали предмет на поновни поступак, то јест на почетак, иако је другостепени суд првостепено рјешење могао преиначити у складу са својим правним схватањима и на тај начин у потпуности окончати поступак извршења. Оваква пракса се предложеном допуном онемогућава, јер иста садржи недвосмислену упуту да другостепени суд у извршном поступку аналогно примјењује одговарајуће одредбе Закона о парничном поступку.

Чланом 3. Закона врши се интервенција на члан 50. закона на начин да се уводи нови став (6). Према актуелним одредбама става (5) овог члана суд ће извршење које је одгођено услед подношења приговора на рјешење о извршењу које је донесено на основу вјеродостојне исправе наставити на приједлог тражиоца извршења, а након правоснажности одлуке парничног суда, ако тражилац извршења успије с тужбом. Важећим прописом није одређен рок у којем је тражилац извршења дужан предложити наставак извршног поступка, а није прописано ни овлаштење суда да обустави извршни поступак чији наставак није затражен. Последица описаног јесте да судови остају преоптерећени извршним поступцима у којима тражиоци извршења у разумном року не покажу правни интерес за њиховим наставаком. Предложеном допуном члана 50., судовима се омогућује да описани проблем превазиђу, те формално-правно окончају извршни поступак, јер тражилац извршења мора наставак извршног поступка затражити у року од 30 дана од дана извршности одлуке парничног суда, у противном ће суд донијети рјешење којим се извршни поступак обуставља.

Чланом 4. Закона врши се интервенција на члану 60. Закона на начин да се иза става (3) додаје нови став (4) којим је прописано да тражилац извршења током извршног поступка може само једном тражити одлагање извршења.

Чланом 5. Закона врши се интервенција на члану 61. Закона. Предложеном измјеном прописује се вријеме за које суд, на захтјев тражиоца извршења, може одложити извршење. Опћи принцип је да се извршење може одложити на вријеме које предложи тражилац извршења, а које не може бити дуже од шест мјесеци. Једини изузетак представља писмени споразум закључен између тражиоца извршења и извршеника којим је одређен о начину измирења потраживања.

Чланом 6. Закона мијењају се ставови (3) и (4) члана 63. Закона на начин да је ставом (3) сада прописано да ће се извршење обуставити ако је постало немогуће, уз обавезу суда да прије доношења рјешења о обустави извршења, тражиоца извршења позове да у року од 15 дана од дана пријема позива предложи промјену предмета и средства извршења у смислу члана 8. став (3) Закона. Уколико уређење приједлога за извршење изостане у прописаном року или суд исти оцијени неоснованим, поступак извршења ће се обуставити.

Чланом 7. Закона врши се интервенција на члану 69. Закона чијом се измјеном постиже имплементација Одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине број: У-10/19 од 06.02.2020. године. Предложеним измјенама уређује се питање непокретности као предмета извршења, извршење на сувласничком дијелу непокретности, укључујући и права сувласника који није извршеник, затим извршење на непокретности која је у заједничком власништву, као и услове под којима предметом извршења може бити непокретност или њен идеални дио у вези којег је основано право плодоуживања.

Чланом 8. Закона врши се измјена члана 79. Закона на начин да је од извршења, поред пољопривредног земљишта земљорадника у површини од 5.000 м², изузета и непокретност која представља једини дом извршеника. Једини дом

извршеника је непокретност или други објекат који служи искључиво за становање извршеника и чланова његове уже породице у мјесту пребивалишта извршеника и чланова његове уже породице. Суд је дужан у сваком конкретном случају оцијенити обим и површину непокретности која представља једини дом извршеника и која је, сходно томе, изузета од извршења. Како би се спријечила пракса да се извршење на непокретностима предлаже, односно одређује, и за минималне износе дуговања извршеника, то јест уз очигледну непропорционалност између висине дуга и вриједности непокретности, предложеном измјеном је надаље прописано да предмет извршења не може бити непокретност извршеника, уколико је укупна висина потраживања из извршне или вјеродостојне исправе мања од 1/3 тржишне вриједности непокретности. Међутим, од извршења неће бити изузета непокретност уколико је извршеник пристао на извршење на тој непокретности или уколико је на непокретности претходно вољом извршеника засновано založno право.

Чланом 9. Закона врши се интервенција на члану 87. закона. На основу предложене измјене прецизно су прописане претпоставке за одржавање рочишта за јавно надметање.

Чланом 10. Закона врше се значајне измјене члана 89. којим су обухваћене одредбе о продајној цијени непокретности која је предмет извршења. Као и у важећем Закону о извршном поступку, и даље је прописано да без пристанка лица која се у извршном поступку по реду првенства намирају прије тражиоца извршења, непокретност се на јавном надметању не може продати по цијени која не покрива ни дјелимично износ потраживања тражиоца извршења. Међутим, новина је измјена висине вриједности испод које се непокретност не може продати на првом, односно на другом рочишту за јавно надметање. Досадашње правило садржано у ставу (2) члана 89. према којем се на првом рочишту за јавно надметање непокретност не може продати испод половине утврђене вриједности, као и да почетне понуде за прво рочиште на износе мање од једне половине утврђене вриједности неће бити разматране, измијењено је на начин да је сада одређено да се на првом рочишту за јавно надметање непокретност не може продати испод 70% утврђене вриједности. Почетне понуде за прво рочиште на износе мање од 70% утврђене вриједности неће бити разматране. У вези са другим рочиштем за јавно надметање, такођер је извршена измјена тренутно важећег правила из става (4) члана 89. према којем се непокретност на другом рочишту не може продати за мање од једне трећине вриједности утврђене закључком о продаји, те да почетна понуда на другом рочишту не може бити мања од једне трећине од утврђене вриједности. Предложеном измјеном става (4) прописано је да на другом рочишту непокретност не може бити продата за мање од половине вриједности утврђене закључком о продаји. Почетна понуда на другом рочишту не може бити мања од једне половине од утврђене вриједности. Најсигнификантнија измјена одредби о продајној цијени огледа се у укидању могућности заказивања трећег рочишта за продају непокретности на којем непокретност може бити продата без ограничења најниже цијене у односу на утврђену вриједност искључиво уз претходно прибављену сагласност Порезне управе Федерације Босне и Херцеговине. Ако Порезна управа

Федерације Босне и Херцеговине ускрати сагласност за предложену цијену нижу у односу на утврђену вриједност, дужна је суду предложити реалну вриједност за коју некретнина може бити продата на овом рочишту у року 15 дана од дана пријема захтјева за давање сагласности на продајну цијену (став (5)). Наиме, како је раније већ истакнуто, условљавање суда са претходним прибављањем сагласности Порезне управе Федерације Босне и Херцеговине представља непримјерено уплитање органа извршне власти у рад суда, што је у супротности са чланом ИИ/3.е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Умјесто тога, обрађивач предлаже нови концепт према којем суд, на захтјев тражиоца извршења, у погледу непокретност која не буде продата ни на другом рочишту, може донијети рјешење којим се утврђује право власништва тражиоца извршења на непокретности сразмјерно његовом потраживању у односу на утврђену вриједност непокретности. Уколико је разлика висине потраживања и вриједности непокретности мања од 20%, суд може, изнимно, а на приједлог тражиоца извршења или извршеника, досудити да непокретност припадне тражиоцу извршења. У том случају, тражилац извршења дужан је извршенику исплатити разлику између висине потраживања и вриједности непокретности (став (6)). Тражилац извршења или извршеник могу овај приједлог поднијети у року од 15 дана од дана одржавања другог рочишта за продају о којем приједлогу је суд дужан донијети рјешење у року од 15 дана од дана подношења приједлога (став (7)). Надаље је чланом 89. одређено да се његове одредбе на одговарајући начин примјењују и у случају када се непокретност продаје непосредном погодбом. Ставом (9), прописано је да се странке и лица која се намирују у поступку могу споразумјети, изјавом датом на записник, да се непокретност може продати и за цијену нижу од 70%, односно једне половине утврђене вриједности, ако у поступку не судјелују друга лица која се у њему намирују, а своје су право уписала у земљишну књигу прије него што је у ту књигу уписано право тражиоца извршења којим је осигурана наплата његова потраживања. Најнижа цијена по којој се непокретност може продати у том случају не може бити испод једне трећине утврђене вриједности.

Чланом 11. Закона врши се интервенција на члану 93. Закона на начин да се мијења став (4) овог члана којим се дефинише обавеза објаве рјешења на огласној табли суда, те достава истог купцу и свим лицима којима се доставља закључак о продаји, као и свим судионицима у надметању.

Чланом 12. Закона врши се интервенција на члан 95. на начин да се мијења став (1) наведене одредбе којом је сада одређено да ће се извршење обуставити уколико се непокретност није могла продати ни на другом рочишту, нити је тражилац извршења у смислу новог става (5) члана 89. поднио приједлог да утврди његово право власништва на непокретности сразмјерно његовом потраживању у односу на утврђену вриједност непокретности.

Чланом 13. Закона врши се измјена члана 125. Закона о извршном поступку која је усмјерена на побољшање временске ефикасности поступка, то јест његова скраћења. Наиме, досадашњим одредбама тражиоцу извршења је омогућено да у року од три мјесеца предложи понову запљену извршеникове покретне имовине,

уколико би се прва заплена показала неуспјешном. Новим законским рјешењем, у сврху убрзања поступка, рок је скраћен на 30 дана, а у наведеном року тражилац извршења мора суду доставити податке о адреси на којој се налазе покретне ствари извршеника како би се подузео други покушај пљенидбе покретних ствари или предложити друго средство и предмет извршења.

Члановима 14. и 15. Закона прописане су измјене чл. 137а. и 137б. Закона о извршном поступку којима се проводи Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине број: У-5/10 од 26.11.2010. године, а којом је утврђено да одредбе чл. 137а. и 137б. Закона о извршном поступку нису у складу са правом на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције. Ријеч је о одредбама према којима установе које се дјелимично или у цијелости финансирају из буџета, у случају када против њих буде одређено извршење на основу правоснажне судске одлуке, могу захтијевати да се од извршења изузму новчана средства те установе која служе за вршење дјелатности од јавног интереса и осигуравање остваривања права из члана 79. став (2) Закона о извршном поступку. Према постојећем нормативном рјешењу, судови немају јасне критерије на основу којих би могли поуздано утврдити у којем обиму новчана средства којима установа располаже уистину служе тој установи за вршење дјелатности од јавног интереса и осигуравање права из члана 79а. став (2) Закона о извршном поступку. Могућност изузимања новчаних средстава установе од извршења доводи, према мишљењу Уставног суда Босне и Херцеговине, до неучинковитости поступка извршења као правног лијека у односу на повјериоце који посједују правоснажне судске одлуке против наведених установа чиме је доведена у питање суштина права из члана 6. став 1. Европске конвенције, тј. онемогућено им је право да принудним путем остваре извршење правоснажне судске одлуке. Нормативним рјешењем садржаним у овом Нацрту предметна проблематика се превазилази на начин да је сада чланом 137а. одређено да су установе из члана 79а. став (2) овог закона, дужне у својим буџетима предвидјети средства за исплату извршних судских рјешења на терет буџета у висини од најмање 0,5% укупно планираних прихода у буџету, као и да новчана средства установа из члана 79а. став (2) Закона могу бити предмет извршења у висини од најмање 0,5% укупно планираних прихода у буџету. Дужност је суда да у сваком конкретном случају цијени да ли су испуњени услови за изузимање од извршења.

Чланом 16. Закона врши се интервенција на члан 138. Закона о извршном поступку на начин да је из става (1) брисан дио одредбе према којем се извршење могло провести и на примањима по основу додатка на дјецу, примања по основу стипендије и помоћи ученицима и студентима до висине од једне половине. Поред тога, новим ставовима (2) и (3) одређено је да се, изузетно, извршење на минималној и загарантованој пензији може провести до износа од једне трећине (став (2)), односно да је дужност суда да у сваком конкретном случају приликом одлучивања о висини извршења узме у обзир материјално и финансијско стање извршеника (став 3)).

Чланом 17. Закона врши се допуна Закона о извршном поступку, те је новим чланом 138а. изричито прописано да су примања по основу социјалне помоћи, примања по основу додатка на дјецу, примања по основу стипендије и помоћи ученицима и студентима изузета од извршења.

Чланом 18. Закона врши се интервенција на члану 166. Закона о извршном поступку на начин да се изричито прописује могућност да наплату потраживања тражилац извршења може извршити и путем пуномоћника на основу специјалне пуномоћи.

Чланом 19. Закона прописана је примјена овог закона у односу на поступке у предметима у којима је донесено рјешење о дозволи извршења, док је чланом 20. прописано ступање на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о извршном поступку у року од осам дана од дана објаве у „Службеним новинама Федерације БиХ“.

VI – ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За провођење овог закона није потребно осигурати додатна финансијска средства у буџету Федерације Босне и Херцеговине.

Одредбе Закона о извршном поступку ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 и 46/16) које се мијењају:

Члан 8.

(Ограничење средстава и предмета извршења)

- (1) Суд рјешењем одређује извршење оним средством и на оним предметима који су наведени у извршном приједлогу.
- (2) Ако је предложено више средстава или више предмета извршења суд може ограничити извршење само на неке од тих средстава или предмета ако су довољни за остварење потраживања.
- (3) Ако се извршно рјешење о извршењу на одређеном предмету или средству не може провести, тражилац извршења може ради намирења истог потраживања предложити ново средство или предмет извршења о чему ће суд одлучити рјешењем.

Члан 12.

(Правни лијекови)

- (1) Редовни правни лијекови у извршном поступку су приговор и жалба, осим ако овим законом нису искључени.
- (2) Против рјешења донесеног у првом степену може се изјавити приговор, а жалба кад је то овим законом одређено.
- (3) Приговор се изјављује суду који је донио рјешење у року од осам дана од дана достављања, ако овим законом није друкчије одређено. О приговору одлучује суд који је донио рјешење.
- (4) Против рјешења донесеног по приговору може се изјавити жалба у року од осам дана од дана доставе рјешења. О жалби одлучује суд другог степена.
- (5) Приговор и жалба не заустављају ток извршног поступка, али се намирење тражиоца извршења одлаже до доношења одлуке првостепеног суда по приговору. Изнимно, када је извршном исправом одређена обавеза издржавања или када се извршење проводи наплатом с трансакцијског рачуна правног лица у корист имаоца истог таквог рачуна као тражиоца извршења, као и у другим случајевима одређеним овим законом, може доћи до намирења прије доношења одлуке по приговору.
- (6) Против закључка није дозвољен правни лијек.

Члан 50.

(Поступак поводом приговора против рјешења о извршењу на основу вјеродостојне исправе)

- (1) Извршеник ће у приговору против рјешења о извршењу на основу вјеродостојне исправе одредити у ком дијелу побија то рјешење. Приговор мора бити образложен.
- (2) Ако у приговору није одређено у ком дијелу се побија, обим побијања ће се цијенити на основу образложења.
- (3) Необразложен приговор суд ће одбацити.

(4) Ако се рјешење о извршењу побија у потпуности или само у дијелу којим је утврђено постојање потраживања, приједлог за извршење сматрат ће се тужбом и у том случају суд ће поступати по одредбама парничног поступка.

(5) Када је поднесен приговор из става (4) овог члана, суд ће одгодити извршење и наставит ће га, на приједлог тражиоца извршења, након правоснажности одлуке парничног суда, ако тражилац извршења успије с тужбом.

(6) Ако првостепени парнични суд одбије тужбени захтјев и укине рјешење о извршењу у побијаном дијелу, наложит ће и обуставу извршног поступка. Након правоснажности ове одлуке парничног суда извршни суд ће рјешењем констатовати да је извршни поступак обустављен и укинут ће проведене радње у извршном поступку.

(7) Ако се рјешење о извршењу побија само у дијелу којим је одређено извршење, даљњи поступак наставит ће се као поступак по приговору против рјешења о извршењу донесеног на основу извршне исправе.

(8) Ако се приговор из става (7) овог члана прихвати, дио рјешења о извршењу којим је извршенику наложено да намири потраживање има својство извршне исправе на основу које се може поново тражити извршење.

Члан 60.

(Одлагање извршења на приједлог тражиоца извршења)

(1) Ако законом није друкчије одређено, извршење се може одложити потпуно или дјелимично само на приједлог тражиоца извршења ако провођење рјешења није отпочело. Ако више тражилаца извршења учествује у извршном поступку, па само неки од њих траже одлагање, суд ће само у односу на тог тражиоца извршења одложити извршење.

(2) Ако је провођење извршења отпочело, а извршеник се у року којим у је суд одредио изјаснио против одлагања, суд ће одлучити о оправданости приједлога за одлагање.

(3) Ако је законом предвиђено да се извршење мора тражити у одређеном року тражилац извршења може поднијети приједлог за одлагање у том року.

Члан 61.

(Вријеме за које се извршење одлаже)

(1) Суд ће одложити извршење за вријеме које је тражилац извршења одредио или на вријеме које, према околностима случаја, сматра оправданим.

(2) Ако је тражилац извршења поднио приједлог за одлагање извршења у случају у коме је законом предвиђено да се извршење има тражити у одређеном року, извршење се не може одложити за вријеме дуже од тог рока.

Члан 63. **(Обустава извршења)**

- (1) Ако овим законом није друкчије одређено, извршење ће се обуставити по службеној дужности, ако је извршна исправа правоснажна укинута, преиначена, поништена, стављена ван снаге или је на други начин одређено да је без дјеловања, односно ако потврда о извршности буде правоснажно укинута.
- (2) Извршење ће се обуставити по службеној дужности и када, у складу с одредбама које уређују облигационе односе, треће лице испуни обавезу према тражиоцу извршења умјесто извршенику.
- (3) Извршење ће се обуставити ако је постало немогуће или се из других разлога не може провести.
- (4) Прије доношења рјешења о обустави извршења из става (3) овог члана суд ће позвати тражиоца извршења да поднесе приједлог из члана 8. став (3) овог закона у року од 15 дана од дана пријема позива. Рјешење о обустави извршења суд ће донијети ако приједлог не буде у року поднесен или ако је приједлог неоснован.
- (5) Извршење на појединим предметима ће се на приједлог извршеника обуставити ако суд утврди да су након истека рока за приговор провођењем извршења захваћени предмети који нису одређени у рјешењу о извршењу, а изузети су од извршења или је на њима могућност извршења ограничена.
- (6) Рок за приједлог због разлога из става (5) овог члана износи осам дана и почиње тећи од дана када је извршеник сазнао да је извршењем захваћен предмет који је изузет од извршења, односно на којем је могућност извршења ограничена. Након истека рока од 30 дана од предузимања радње којом су захваћени предмети из става (5) овог члана приједлог из те одредбе више се не може поднијети.
- (7) Рјешењем о обустави извршења укинут ће се све проведене извршне радње ако се тиме не дира у стечена права трећих лица.

Члан 69. **(Непокретност као предмет извршења)**

- (1) Уколико није друкчије одређено предмет извршења може бити само непокретност као цјелина одређена прописима који уређују власништво и друга стварна права.
- (2) Сувласнички дио непокретности може бити самосталан предмет извршења у погледу којег се на одговарајући начин примјењују правила овог закона о извршењу на непокретностима.
- (3) У случају поступка извршења на сувласничком дјелу, а према захтјеву тражиоца извршења, извршеника или другог сувласника, суд ће у рјешењу о извршењу одредити да се на продају понуде како цјелокупна непокретност тако и сувласнички дио који је предмет извршења. У рјешењу о извршењу суд ће назначити и да ће, зависно од испуњења услова из става (4) овог члана, својим закључком из става (3) члана 90. овог закона одлучити да ли је предмет продаје цјелокупна непокретност или само њен сувласнички дио. У истом рјешењу суд ће одредити да се забиљежба извршења из члана 72. овог закона односи на цјелокупну непокретност.

(4) Ако би продајна цијена сувласничког дијела непокретности била знатно виша у случају продаје цјелокупне непокретности, суд ће одредити продају цјелокупне непокретности поступајући као да се ради о захтјеву сувласника за диобу физички недјелјиве ствари како је то предвиђено прописима који уређују сувласничке односе.

(5) У случају из става (4) овог члана сувласници који нису извршеници имају право на намирење у висини својих сувласничких дијелова из износа добивеног продајом ствари прије намирења тражиоца извршења и других лица које се намирују у извршном поступку те прије накнаде трошкова извршног поступка.

(6) Сувласници који нису извршеници имају право захтијевати да им се ствар која је предмет извршења уступи ако положи износ који одговара вриједности извршениковог удјела у тој ствари.

(7) Сувласника који није извршеник, а којем је оспорен удио у ствари која је предмет извршења, суд ће упутити на парницу против тражиоца извршења, а и против извршеника ако и он оспорава његово право да докаже своје право, осим ако у извршном поступку не може доказати своје право правоснажном пресудом, јавном исправом или према закону овјереном приватном исправом. На покренуту парницу као и на права сувласника да у њој траже одлагање поступка извршења сходно се примјењују одредбе овог закона којим се уређује поступање суда по приговору трећих лица.

(8) Ако сувласник из става (7) овог члана може доказати своје право правоснажном пресудом, јавном исправом или према закону овјереном приватном исправом, суд ће поступити као да њено право није оспорено.

(9) Околност да је суд у извршном поступку узео да право лица из ставе (7) овог члана није оспорено у смислу одредаба тог става или става (8) овог члана не утиче на право тражиоца извршења или извршеника да своја права против тог лица остварују у посебној парници.

(10) Одребе ст. од (2) до (9) овог члана на одговарајући начин се примјењују и на власнике заједничке имовине (заједничари). Ако између извршеника и осталих власника заједничке имовине не постоји сагласност о њиховим правима у заједничкој ствари, суд ће власника заједничке имовине који оспорава извршеникова права на заједничку ствар закључком упутити да своја права доказује у парници. На покренуту парницу као и на права власника заједничке имовине да у њој траже одлагање поступка извршења сходно се примјењују одредбе овог закона којим се уређује поступање суда по приговору трећих лица.

(11) Ако је у вези неке непокретности или њеног идеалног дијела основано право плодуживања, оно може бити самостални предмет извршења с тим да извршеник може намирити своје потраживање из плодова које то право даје на основу неког правног односа (најамнина, закупнина) у погледу чега се на одговарајући начин примјењују правила овог закона о извршењу на правима.

Члан 79.

- (1) Не може бити предмет извршења пољопривредно земљиште земљорадника у површини до 5.000 м².
- (2) Одредба става (1) овог члана не односи се на извршење ради остварења новчаних потраживања осигураних уговорним заложним правом на непокретностима (хипотеком).

Члан 87. (Један понуђач)

- (1) Рочиште за јавно надметање одржат ће се и кад присуствује само један понуђач.
- (2) Суд ће закључком, на захтјев лица које има право првенственог намирења, одредити да се рочиште за продају одгоди ако учествује само један понуђач.

Члан 89. (Продајна цијена)

- (1) Без пристанка лица која се у извршном поступку по реду првенства намирују прије тражиоца извршења, непокретност се на јавном надметању не може продати по цијени која не покрива ни дјелимично износ потраживања тражиоца извршења.
- (2) На првом рочишту за јавно надметање не може се непокретност продати испод половине утврђене вриједности. Почетне понуде за прво рочиште на износе мање од једне половине утврђене вриједности неће бити разматране.
- (3) Ако се непокретност не прода на првом суд ће заказати друго рочиште у року од 30 дана. Суд ће заказати рочиште у истом року и у случају да три понуђача са највишом понудом на првом рочишту нису уплатила продајну цијену у складу са одредбама члана 92. став (3) овог закона.
- (4) На другом рочишту непокретност не може бити продата за мање од једне трећине вриједности утврђене закључком о продаји. Почетна понуда на другом рочишту не може бити мања од једне трећине од утврђене вриједности.
- (5) Ако непокретност не буде продата ни на другом рочишту, суд ће у року најмање од 15 до највише 30 дана заказати треће рочиште. На овом рочишту непокретност може бити продата без ограничења најниже цијене у односу на утврђену вриједност искључиво уз претходно прибављену сагласност Порезне управе Федерације Босне и Херцеговине. Ако Порезна управа Федерације Босне и Херцеговине ускрати сагласност за предложену цијену нижу у односу на утврђену вриједност, дужна је суду предложити реалну вриједност за коју непокретност може бити продата на овом рочишту у року 15 дана од дана пријема захтјева за давање сагласности на продајну цијену.
- (6) Уколико нема носилаца права прече куповине из члана 83. став (1) овог закона, лице које према одредбама члана 98. овог закона има право првенственог намирења из продајне цијене стиче право прече куповине по цијени постигнутој на трећем рочишту.

(7) Странке и лица која се намирују у поступку могу се споразумјети, изјавом датом на записник, да се непокретност може продати надметањем и за цијену нижу од оне из ст. (1), (2) и (4) овог члана.

(8) Ако су се странке прије покретања извршног поступка у споразуму склопљеном пред судом сагласиле да се непокретност ради наплате потраживања тражиоца извршења утврђене тим споразумом може продати и за цијену нижу од оне из ст. (1), (2) и (4) овог члана, непокретност се већ на првом рочишту за продају може продати по тој цијени ако у поступку не судјелују друга лица која се у њему намирују, а своје су право уписала у земљишну књигу прије него што је у ту књигу уписано право тражиоца извршења којим је осигурана наплата његовог потраживања. Најнижа цијена по којој се непокретност може продати у том случају не може бити испод једне трећине утврђене вриједности.

(9) Одредбе ст. (1), (2), (4), (7) и (8) овог члана на одговарајући се начин примјењују и у случају у којем се непокретност продаје непосредном погодбом.

Члан 93.

(Предаја непокретности купцу)

(1) Након полагања цијене суд рјешењем досуђује непокретност купцу (рјешење о досуди).

(2) Рјешењем из става (1) овог члана суд одређује да се непокретност преда купцу, а земљишнокњижном суду да се изврши упис промјене права власништва те бришу права трећих за које је то рјешењем одређено.

(3) Против рјешења о досуди није дозвољен приговор, али се може изјавити жалба.

(4) Рјешење из става (1) овог члана објављује се на огласној табли. Истеком трећег дана од дана истицања на огласној табли сматра се да је рјешење достављено свим лицима којима се доставља закључак о продаји, те свим учесницима у надметању.

Члан 95.

(Обустава извршења)

(1) Суд ће обуставити извршење ако се непокретност није могла продати ни на трећем рочишту.

(2) У случају продаје непосредном погодбом суд ће обуставити извршење ако се непокретност није могла продати у року одређеном споразумом странака и лица која се намирују у поступку, осим ако споразумом странака није друкчије одређено.

(3) Обустава извршења не спречава покретање новог извршног поступка ради наплате тог потраживања на истој непокретности.

Члан 125.
(Безуспјешан покушај пљенидбе)

- (1) Ако се при пљенидби не нађу покретне ствари које могу бити предмет извршења суд ће о томе обавијестити тражиоца извршења који није био присутан пљенидби.
- (2) Тражилац извршења може у року од три мјесеца од дана доставе обавијестити, односно од дана покушане пљенидбе којој је био присутан предложити да се пљенидба поново проведе.
- (3) Ако тражилац извршења у року из става (2) овог члана не предложи поновно провођење пљенидбе, или ако се ни при поновној пљенидби не нађу ствари које могу бити предмет извршења суд ће обуставити извршење.

Члан 137а.

Изузета су од извршења новчана средства установа из члана 79а, став (2) овог Закона која служе за вршење дјелатности од јавног интереса и које осигуравају остваривање права из члана 79а, став (2) овог Закона.

Члан 137б.

Надлежни суд у сваком конкретном случају одлучује о испуњењу услова за изузимање од извршења из претходног члана.

Члан 138.
(Ограничење извршења)

- (4) Извршење на: плаћи, надокнади умјесто плаће, надокнади за скраћено радно вријеме и надокнади због умањења плаће и пензије, примања по основу надокнаде због тјелесног оштећења према прописима о инвалидском осигурању, примања по основу социјалне помоћи, примања по основу привремене незапослености, примања по основу додатка на дјецу, примања по основу стипендије и помоћи ученицима и студентима и надокнада за рад осуђеника може се провести до износа од једне половине.
- (5) Ограничења извршења на новчаним потраживањима извршеника из става (1) овог члана примјењују се само ако потраживања не прелазе 1.000,00 КМ мјесечно. На дијелу потраживања који прелази 1.000,00 КМ мјесечно извршење се може провести до износа од двије трећине потраживања.
- (6) Извршење на терет средстава буџета Федерације Босне и Херцеговине и кантона провест ће се у исини предвиђеној на одређеној позицији буџета и у складу са Законом извршавања буџета.
- (7) Извршење на терет средстава буџета града и општине провест ће се у висини предвиђеној на одређеној позицији буџета и у складу са Одлуком о извршењу буџета.

(8) Више повјерилаца који остварују своја новчана потраживања из буџета намирују се оним редом којим су стекли право да се намире из буџета, с тим да застаријевање не тече до коначног намирења потраживања из судске одлуке.

(9) Сви нивои власти у Федерацији Босне и Херцеговине (Федерација, кантон, град и опћина) који имају извршне судске пресуде дужни су у својим буџетима предвидјети средства за исплату судских извршних рјешења на терет тих буџета у износу од најмање 0,3 % укупно планираних прихода у буџету.

Члан 166. (Принудно извршење)

(1) Извршење ради остварења новчаног потраживања према извршенику може се провести на свим средствима на његовим рачунима код банке, осим ако законом није друкчије одређено.

(2) Рјешењем о извршењу на новчаним средствима која се воде на трансакцијском рачуну извршеника налаже се банци да новчани износ за који је извршење одређено пренесе с трансакцијског рачуна извршеника на трансакцијски рачун тражиоца извршења, а за потраживања за која није прописана наплата преко жирорачуна код банке да исплати тај износ тражиоцу извршења у готовом новцу.

(3) Извршење на новчаном потраживању које по штедном улогу, текућем или жирорачуну, девизном и другим рачунима код банке, изузев трансакцијског рачуна, припада извршенику одређује се тако што се рјешењем о извршењу налаже банци да новчани износ за који је одређено извршење исплати тражиоцу извршења након извршности рјешења о извршењу. То рјешење има дјеловање рјешења о извршењу којим су одређени заплијена новчаног потраживања и пријенос ради наплате.

(4) У рјешењу о извршењу из ст. (2) и (3) овог члана одредит ће се број рачуна извршеника с којег треба обавити исплату и број рачуна тражиоца извршења на који исплату треба обавити или други начин обављања исплате.

(5) Суд ће рјешењем о извршењу обавезати банку да достави извјештај о свим промјенама на рачуну извршеника ако средстава на рачуну нема или су она недовољна за намирење потраживања одређених рјешењем о извршењу. Извјештај обухвата промјене на рачуну за период од 30 дана до доношења рјешења о извршењу и мора да садржи сваку трансакцију на рачуну, укључујући подизање готовине, уплате на рачун и исплате са рачуна, унутарбанкарске и међубанкарске пријеносе. Подаци који се достављају, а који се односе на међубанкарске пријеносе морају садржавати, између осталог, име примаоца и број рачуна у одредишној банци.

(6) Уговор о штедном улогу и сваком другом депозиту се раскида по сили закона даном извршности рјешења о извршењу, без обзира на то да ли је орочен или не. По намирењу потраживања примијенит ће се уговорне одредбе о раскиду ових уговора.